

KLAGANDE (i båda målen när annat inte anges)

1. [REDACTED]
2. [REDACTED]
3. [REDACTED]
4. [REDACTED]
5. [REDACTED]

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Gävleborgs län (mål nr 1710-22)
2. Länsstyrelsen i Dalarnas län (mål nr 1719-22)

ÖVERKLAGADE BESLUT

Länsstyrelsen i Gävleborgs län och Länsstyrelsen i Dalarnas läns beslut
den 22 september 2022 (bilaga 1)
dnr 8680-2022 respektive dnr 218-13073-2022

SAKEN

Licensjakt efter varg

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår [REDACTED]
[REDACTED] yrkanden om att förvaltningsrätten ska begära
förhandsavgörande från EU-domstolen.

Förvaltningsrätten avslår överklagandena i övrigt.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Gävleborgs län och länsstyrelsen i Dalarnas län har gemensamt beslutat om licensjakt efter åtta (8) vargar i det gemensamma gränsreviret Tinäset. Jakten får bedrivas fr.o.m. den 2 januari t.o.m. den 15 februari 2023 eller till dess länsstyrelsen avlyser jakten. Detaljer, villkor och skäl för besluten framgår av bilaga 1, beslut av länsstyrelsen i Gävleborgs län (i allt väsentligt likalydande med beslut av länsstyrelsen i Dalarnas län).

Sammanlagt har fem länsstyrelser i Sverige samordnat beslutat om licensjakt efter totalt 75 vargar 2023, uppdelade på 12,5 revir i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet (ovan angiven licensjakt inräknad).

PARTERNAS INSTÄLLNING

██████████

██████████ yrkar att förvaltningsrätten upphäver de överklagade besluten. För det fall förvaltningsrätten inte avser att bifalla överklagandena yrkas att förvaltningsrätten begär förhandsavgörande från EU-domstolen, i frågan om en licensjakt på varg i Sverige strider mot art- och habitatdirektivet mot bakgrund av angivna syften och då det råder tvivel om gynnsam bevarandestatus är uppnådd. ██████████ yrkar också inhibition av besluten om målen inte är avgjorda vid den tidpunkt då jakten ska starta.

██████████ anför bl.a. följande. De överklagade besluten strider mot gällande rätt. Den svenska vargstammen har inte uppnått gynnsam bevarandestatus och i alla händelser försvårar den beslutade jakten ensamt och tillsammans med övriga beslut om jakt upprätthållandet av detta. Grunden för beslutet saknar stöd i art- och habitatdirektivet. Restriktivitet och proportionalitet har inte

genom undantag och är oproportionerligt stor jämfört med de mycket osäkra resultat som kan uppnås. Länsstyrelsens angivna syften har inte med rigorösa vetenskapliga rapporter kunnat påvisas uppnås med en licensjakt och som ur ett helhetsperspektiv leder till en positiv nettoeffekt på vargens bevarandestatus.

[REDACTED]

[REDACTED] yrkar att förvaltningsrätten upphäver beslutet om licensjakt. [REDACTED] yrkar även att förvaltningsrätten begär förhandsavgörande från EU-domstolen i vissa angivna frågor gällande bl.a. gynnsam bevarandestatus. [REDACTED] anför bl.a. följande. Den beslutade jakten riskerar inte bara gynnsam bevarandestatus på vargen inom länet, utan också en framtida stabil vargstam. Den illegala jakten inom länet är hög. Inaveln är utomordentligt hög och medför missbildning bland svenska varghannar som gör att endast 59 procent av vår svenska vargstam kan fortplanta sig normalt. Det borde då vara mest korrekt att räkna vargstammen efter friska fortplantningsdugliga vargar.

[REDACTED]

[REDACTED] yrkar att förvaltningsrätten upphäver besluten om licensjakt. Om målen ej hunnit avgöras innan jaktstart yrkas även inhibition. [REDACTED] anför bl.a. följande. Kriterierna för att kunna bevilja licensjakt är inte uppfyllda. Vargen innehar inte gynnsam bevarandestatus. Då Sverige inte haft någon ny invandrad varg som reproducerat sig i svensk vargstam under en 5-årsperiod så är det 1 700 vargar som gäller för att gynnsam bevarandestatus ska anses vara uppfylld. Jakten är långtifrån selektiv då länsstyrelserna inte kunnat visa att risken för att en genetiskt viktig varg skjuts är eliminerad då hund kan driva in en genetiskt viktig varg i jaktområdet. Reviret Tinäset gränsar till revir där genetiskt viktiga vargar F1 har sitt revir.

Syftet att minska tätheten på revir kan inte anses bli uppfyllt då reviren kommer att återetableras av andra individer.

[REDACTED]

[REDACTED] yrkar i första hand att länsstyrelsernas beslut upphävs, i andra hand att villkoren om hur anmälan av fälld varg ska göras ändras till att anmälan ska göras ”genast och senast inom en timme”, samt att vargar som fälls i samma område med stöd av andra jaktbeslut ska avräknas från kvoten. [REDACTED] yrkar också inhibition om målen inte hinner avgöras innan jakten ska starta.

[REDACTED] ger in ett omfattande underlag till stöd för sin talan och anför bl.a. följande. Det finns inget stöd i art- och habitatdirektivet för stamförvaltande jakt på varg. Licensjaktens syfte, dvs. att utplåna lokala bestånd eller ”minskad koncentration”, är inte förenligt med direktivets mål och åtgärden kan följaktligen inte beslutas med stöd i artikel 16.1.e. Det saknas vetenskapligt stöd för att licensjakt är en ändamålsenlig åtgärd för angivna syften om ökad acceptans m.m. Länsstyrelserna har inte visat att beslutet resulterar i en positiv nettoeffekt, eller på problem med acceptans hos befolkningen i allmänhet.

Annan lämplig lösning vore sakliga informations- och påverkanskampanjer, rimlig ekonomisk ersättning vid rovdjursskador trots förebyggande arbete och krav på att jägarorganisationerna inte kampanjar på ett sätt som direkt motverkar målen med rovdjurspolitiken. Vargen uppvisar inte gynnsam bevarandestatus och i vart fall försvåras upprätthållandet av detta. Jakten är heller inte lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning. Förutsättningarna för licensjakt brister och beslutet strider mot försiktighetsprincipen.

Beslutet är oproportionerligt. I vart fall måste villkoren om hur snabbt en fälld varg ska anmälas ändras. Med den utformning som valts i årets beslut, med länsöverskridande revir och otydligt totalantal, finns stor risk för överskjutning.

Länsstyrelserna

Länsstyrelserna finner inte skäl att ändra sina beslut.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser och relevant rättspraxis m.m., utöver vad som anges nedan, framgår av de överklagade besluten, se bilaga 1.

Yrkanden om inhibition och förhandsavgörande

De [REDACTED] som har framställt yrkanden om inhibition har begränsat dessa i förhållande till jaktens start och ett slutligt avgörande av målen. Då förvaltningsrätten genom denna dom avgör målen slutligt föranleder yrkandena ingen åtgärd från förvaltningsrättens sida.

Förvaltningsrätten anser att målen kan avgöras utan att förhandsavgörande från EU-domstolen inhämtas. [REDACTED]

[REDACTED] yrkanden om detta ska därför avslås.

Licensjaktens syfte

Varken jaktförordningen eller art- och habitatdirektivet anger uttryckligen något särskilt syfte som villkor för att licensjakt ska kunna beslutas. För att det ska kunna göras en prövning av bl.a. om det finns någon annan lämplig lösning, samt om undantaget från vargens skydd är proportionerligt, måste det

ändå finnas ett syfte angivet. Högsta förvaltningsdomstolen har ansett at det ligger inom överprövande domstols kompetens att pröva om det syfte som beslutsmyndigheten har angett är acceptabelt i sig (HFD 2016 ref. 89). Kravet på ett tydligt angivet syfte understryks vidare i *Tapiola*, där det också betonas att prövning ska göras av om det finns stöd för att syftet kan förväntas uppnås genom den beslutade jakten.

I de överklagade besluten anges att länsstyrelsernas syfte med licensjakten är att begränsa den negativa socioekonomiska och psykosociala påverkan som täta vargstammar kan ha på människor som bor i områden med mycket varg (Mills & Feltner. 2015, NV-02945-15). Syftet är också att underlätta tamdjurs-hållning och begränsa skador orsakade av varg för att skapa förutsättningar för en hållbar rovdjursförvaltning. Effekten av licensjakt bedöms förbättra möjligheten för samexistens och på detta sätt bevara vargstammens gynnsamma bevarandestatus (prop. 2012/13:191). Länsstyrelsen i Gävleborg noterar att tidigare års licensjakter i länet har haft önskad effekt, då rapporter om vargar med oönskat beteende kraftigt minskat. Att genom licensjakt helt tömma utpekade revir med individer som inte definieras som genetiskt värdefulla skapar ledigt utrymme och ökar möjligheten för genetiskt viktiga vargar att etablera sig och komma in i aveln. Föräldraparet i reviret Tinäset härstammar båda från samma tik och är således lämpliga vargar att ta bort ur ett genetiskt perspektiv.

Förvaltningsrätten finner att länsstyrelserna har angett klara och tydliga mål och att det i besluten hänvisas till vetenskapligt stöd för bedömningarna. Det framgår att aktuellt område har en hög koncentration av varg och förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta att detta kan förväntas medföra ökade skaderisker och i förlängningen andra oönskade effekter som kan få negativa konsekvenser för den gynnsamma bevarandestatusen. De angivna syftena överensstämmer också med Naturvårdsverkets exempel i aktuellt delegations-

beslut gällande licensjakt efter varg 2023 (NV-05826-22 med bilagor). De genetiska aspekter som har beaktats framstår som ändamålsenliga. Förvaltningsrätten bedömer därmed att angivna syften är godtagbara och i tillräcklig grad kan förväntas nås med den beslutade jakten.

Selektivitet och strängt kontrollerade förhållanden

Kravet på selektivitet innebär att undantaget ska omfatta endast ett visst antal individer som fastställts så begränsat, specifikt och lämpligt som är möjligt med hänsyn till det mål som eftersträvas. Det kan vara nödvändigt att undantaget, med hänsyn till storleken på den aktuella artens bestånd, dess bevarandestatus och dess biologiska egenskaper, begränsas inte bara till den berörda arten eller till typer eller grupper av individer av denna art, utan även till enskilda individer. Kravet på att jakten bedrivs under strängt kontrollerade förhållanden innebär att villkoren för jakten ska vara tydliga, främst vad gäller de individer eller grupper av individer som får jagas, var detta får ske, under vilka tider och till vilket antal. Det måste finnas effektiva rutiner som förhindrar jakt i strid med villkoren och kraven på ansvariga myndigheter att kontrollera jakten måste ställas högt (*Tapiola* och HFD 2016 ref. 89).

Av de överklagade besluten framgår att den aktuella jakten har begränsats till ett revir inom ett jaktområde och till totalt åtta vargar. Det utpekade reviret inventerades som en familjegrupp i det senast fastställda inventeringsresultatet (vintern 2021/2022) och länsstyrelserna har lämnat närmare information om dess individer och genetik. Länsstyrelserna har också angett att reviret ligger i nära anslutning till vargrevir av genetisk vikt, men att det inte inventerats någon genetiskt viktig varg inom det utvalda jaktområdet. Jaktområdet kommer att vara prioriterat för inventeringsinsatser inför jaktstart för att minimera risken för att en genetiskt viktig varg finns i området under tiden då jakten bedrivs.

Om en genetiskt viktig varg uppehåller sig i jaktområdet kommer länsstyrelserna omedelbart att avlysa jakten i berört område. Förvaltningsrätten anser att detta kan bedömas tillräckligt selektivt utifrån aktuella omständigheter.

De överklagade besluten innehåller också tidsmässiga begränsningar och krav på bl.a. rapportering utan dröjsmål av fälld eller påskjuten varg, fortlöpande kontroll av hur många vargar som återstår av tilldelningen och besiktning av fällda djur och skottplats/fallplats. Förvaltningsrätten anser att det framgår att jakten kommer att ske under strängt kontrollerade förhållanden med effektiva rutiner för att förhindra att jakten sker i strid med villkoren eller med gällande regelverk. Förvaltningsrätten finner heller inte annat än att de beslutade villkoren överensstämmer med gällande rätt och att det därför saknas skäl för ändringar såsom [REDACTED] har yrkat.

Gynnsam bevarandestatus och stammens storlek och sammansättning

Licensjakt får inte beviljas om jakten försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arten i dess naturliga utbredningsområde. Vidare måste en licensjakt vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning. Det sistnämnda ska förstås som ett krav på att jakten sker i begränsad omfattning och avser en begränsad mängd för att vara tillåten. En förutsättning för att ett jaktuttag ska anses vara i begränsad omfattning och mängd är, i en situation som den förevarande, att uttaget inte försämrar den gynnsamma bevarandestatusen hos den svenska stammen (HFD 2016 ref. 89). Av *Tapiola* (punkterna 59, 62 och 75) följer att även lokal bevarandestatus ska beaktas och att ett aktuellt jaktuttag ska ses i vidare sammanhang omfattande det totalt tillåtna jaktuttaget avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår. Vad som är en begränsad mängd beror på storleken på artens bestånd, dess

bevarandestatus och dess biologiska egenskaper. Undantaget ska vara så begränsat att det inte medför en betydande negativ inverkan på det berörda beståndets struktur (punkterna 71 och 72).

Naturvårdsverket har i sitt delegationsbeslut gällande licensjakt efter varg 2023 (NV-05826-22 med bilagor) vidhållit sin tidigare bedömning från 2019 att vargen i Sverige har gynnsam bevarandestatus. Denna bedömning görs mot bakgrund av att tillväxttakten och trenden för vargpopulationen i Sverige är stabil, att stammen ligger över referensvärdet på 300 individer, att populationen har ett stabilt utbredningsområde, samt att den genetiska variationen har möjlighet att öka under kommande år. Naturvårdsverket anger också att det nu kan finnas utrymme att besluta om större uttag vid licensjakten på varg än tidigare år. Större uttag bedöms vara möjliga utan att få en betydande negativ inverkan på stammens struktur, med hänsyn till vargpopulationens utveckling och möjligheten att genom särskilda villkor både inrikta jakten mot att helt tömma revir och undanta revir med genetiskt viktiga vargar (invandrad varg och dess avkomma i första led, F1).

Länsstyrelserna har angett att de i samråd inom det mellersta rovdjursförvaltningsområdet har enats om att det totala uttaget för licensjakt 2023 ska vara 75 vargar fördelat på 12,5 revir. Uttaget innebär, tillsammans med en marginal för skydds jakt efter 20 individer, en risk att hamna under referensvärdet för gynnsam bevarandestatus på 13 procent enligt framtagna beskattningsmodell av SKANDULV (Beräkningar av beskattning av den Skandinaviska vargpopulationen 2023-Rapport till Naturvårdsverket, Sverige och Miljødirektoratet, Norge från SKANDULV). Jaktuttaget fördelas på länen till sammanlagt 2,5 revir (1+1+0,5) i Gävleborg, 0,83 revir (0,5+0,33) i Dalarna, 1,33 revir (1+0,33) i Västmanland, 2,83 revir i Örebro (1+1+0,5+0,33) och 5 revir (1+1+1+0,5+0,5+0,5+0,5) i Värmland.

Förvaltningsrätten kan konstatera att det senast fastställda inventeringsresultatet, för vintern 2021/2022, visar att den svenska vargpopulationen beräknades till 460 vargar baserat på 46 fastställda föryngringar. Av dessa har 40,83 föryngringar fastställts i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet, varav 6,08 i Gävleborg och 8,75 i Dalarnas län. Den svenska vargpopulationen överskrider därmed såväl det nationella referensvärdet på 300 vargar som de beslutade miniminivåerna för det mellersta rovdjursförvaltningsområdet (28,5 föryngringar), Gävleborg (3,5 föryngringar) och Dalarnas län (8 föryngringar). Utöver föryngringar fastställdes även fyra revirmarkerande par i vardera Gävleborg och Dalarnas län. Sett till dessa resultat – tillsammans med vad som är känt om de revir som utpekats för licensjakt och de beräkningar SKANDULV gjort i aktuell beskattningsrapport – finner förvaltningsrätten att den beslutade jakten kan bedömas ha en tillräcklig säkerhetsmarginal för att inte äventyra ett fortsatt uppfyllande av nationellt referensvärde, eller miniminivåer för mellersta rovdjursförvaltningsområdet och bedömda län. Den beskattningsmodell som tagits fram av SKANDULV garanterar att alla dödlighetsparametrar, inkluderat illegal jakt, beaktas.

Det nationella referensvärdet för vargpopulationen är ett av kriterierna för att bedöma om arten har gynnsam bevarandestatus och värdet är kopplat till ett mål om att minst en ny invandrad varg per generation från östliga populationer reproducerar sig med skandinaviska vargar. Förvaltningsrätten finner inte att de klagande föreningarnas invändningar gällande referensvärdet ger skäl att frångå detta som utgångspunkt gällande gynnsam bevarandestatus. Genom en rapport från Naturvårdsverket 2020 framgår att övervägande del av delmålen av den genetiska förstärkningen av varg är uppfyllda (Utvärdering av delmålen i Plan för genetisk förstärkning av varg 2016 - 2020) och därutöver har en invandrad varg 2021 fått valpar i Norge (Setten). Målet om genetiskt tillskott är utformat avseende den skandinaviska vargpopulationen och förvaltningsrätten finner inte att referensvärdet i sig förlorar sin legitimitet på grund av detta,

oavsett EU-domstolens senare uttalande om tredje land (*Tapiola* punkt 60).

Utöver en numerär bedömning måste dock även beaktas om det beslutade jaktuttaget i övrigt kan bedömas uppfylla kravet på begränsad mängd, sett till inverkan på bl.a. beståndets genetik och geografiska utbredning.

Gällande de genetiska aspekterna har ovan redan noterats att det inte inventerats någon genetiskt viktig varg i det aktuella jaktområdet och att besluten innehåller förbehåll om att jakten kan avlysas om detta förändras. Förvaltningsrätten ifrågasätter inte att inaveln är ett stort problem för den svenska vargstammen, men delar Naturvårdsverkets bedömning att den genetiska variationen har möjlighet att öka under kommande år. Denna bedömning ändras inte av den nu beslutade licensjakten, som ur ett genetiskt perspektiv snarast synes välmotiverad på grund av revirets genetik. Förvaltningsrätten finner heller inte att jakt i det aktuella reviret medför risk att vargstammens naturliga utbredningsområde kommer att minska inom överskådlig framtid, eller i övrigt äventyrar förutsättningarna för en tillräckligt stor livsmiljö för bibehållande av artens population på lång sikt.

Med ovan konstaterat ska dock tilläggas det faktum att det totala beslutade licensjaktuttaget 2023 är betydligt större än tidigare jaktuttag av varg på senare år. Det beslutade uttaget ligger på en nivå som beräknas resultera i en nationell minskning av antalet föryngringar och bryta en uppåtgående trend, även om referensvärdet fortfarande beräknas överskridas med god marginal (angiven rapport från SKANDULV). Förvaltningsrätten anser att uttagets procentuella omfattning av populationsstorleken tangerar gränsen för vad som kan anses vara en begränsad mängd, i en vidare bedömning av detta krav. Här kan dock konstateras att förvaltningsrätten av annat skäl redan har undanröjt ett beslut av Länsstyrelsen i Värmlands län om licensjakt efter sammanlagt nio svenska vargar i tre gränsrevir mot Norge, i ett annat avgörande denna dag (mål nr 1825-22). Det kan också konstateras att ett större uttag ligger i linje

med Naturvårdsverkets uttalanden och bedömningar i ovan angivet delegationsbeslut. Sett till detta, tillsammans med de tidigare bedömningar som ovan har gjorts, anser förvaltningsrätten att kvarvarande totalt jaktuttag ändå kan bedömas tillräckligt begränsat utifrån en samlad bedömning av alla nu beaktade aspekter.

Mot denna bakgrund bedömer förvaltningsrätten sammantaget att den beslutade licensjakten inte kan bedömas försvåra upprätthållandet av vargens gynnsamma bevarandestatus i dess naturliga utbredningsområde, samt att den även i övrigt får anses uppfylla kravet på lämplighet med hänsyn till stammens storlek och sammansättning. Förvaltningsrätten har härvid beaktat principerna om proportionalitet och försiktighet.

Annan lämplig lösning

Länsstyrelserna har i sina beslut angett att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt för att minska vargstammens påverkan på socioekonomiska förhållanden samt på tamdjurshållningen i det utvalda reviret. Utöver licensjakt arbetar länsstyrelserna även i största möjliga utsträckning med andra åtgärder så som ersättningar vid skador, bidrag för förebyggande insatser, skyddsjakt, samråd och information som bidrar till att minska konflikter mellan människa och varg. Licensjakt utgör dock ett nödvändigt komplement för att ytterligare minska risken för socioekonomiska konsekvenser. Skyddsjakt, rovdjursavvisande stängsel, skrämselfångst, flytt av vargar eller sterilisering är inte tillämpliga alternativ till licensjakt, i förhållande till såväl kostnader, tidsaspekt och personalresurser som risken för onödigt lidande.

Förvaltningsrätten anser att länsstyrelserna i tillräcklig grad har redogjort för att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå syftet med jakten.

Slutsats

Förvaltningsrätten har sammanfattningsvis funnit att länsstyrelsernas beslut uppfyller alla krav för licensjakt som redogjorts för ovan, att villkoren är i linje med gällande rätt och att det saknas annan lämplig lösning. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

[REDACTED]

rådman

I avgörandet har även nämndemännen [REDACTED]

[REDACTED]

deltagit.

[REDACTED]

har föredragit målen.

Länstyrelsen
Gävleborg

Beslut

1 (36)

Datum

2022-09-22

Diarienummer

8680-2022

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ
H3:5

INKOM: 2022-10-10

MÅLNR: 1710-22

AKTBIL: 3

Kungörelsedelgivning

Licensjakt efter varg i Dalarnas och Gävleborgs län 2023

Beslut

Länstyrelsen i Dalarnas län och Länstyrelsen i Gävleborgs län beslutar om licensjakt efter varg 2023 i reviret Tinäset. Reviret i detta jaktområde delas mellan Dalarna och Gävleborgs län. Licensjakt som ska bedrivas i Dalarnas län har beslutats av Länstyrelsen i Dalarnas län (dnr 218-13073-2022) och licensjakt som ska bedrivas i Gävleborgs län har beslutats av Länstyrelsen i Gävleborgs län (dnr 8680-2022).

Länstyrelserna ansvarar för beslut om licensjakt som rör respektive län.

Jakten administreras av Länstyrelsen Gävleborg.

Länstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordning (1987:905) att detta beslut ska gälla utan hinder av att det överklagas.

För att säkerställa att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden beslutar länstyrelsen att angivna villkor ska gälla för genomförandet av jakt enligt detta beslut. Villkoren i beslutet är ställda utifrån Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länstyrelsens beslut om licensjakt efter varg (NFS 2014:24) samt Naturvårdsverkets beslut¹ om delegering av beslut om licensjakt efter varg till länstyrelserna i mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

Villkor

Jakttid

Jakt får bedrivas från den 2 januari 2023 till och med den 15 februari 2023 eller till dess länstyrelsen avlyser jakten.

Varg får enligt 9 § jaktförordningen jagas från och med en timme före solens uppgång till och med en timme efter solens nedgång. Timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

¹ Naturvårdsverkets beslut om att överlämna möjligheten att fatta beslut om licensjakt på varg till länstyrelserna, NV-05826-22

Tilldelning

Jaktområde: Reviret Tinäset (bilaga 2).

Totalt åtta (8) vargar får fällas enligt detta beslut.

Jakt får endast ske inom det angivna området (bilaga 2). Varg får fällas oavsett djurets kön och ålder. Ungdjur bör av jaktetiska skäl i möjligaste mån fällas före föräldradjur.

Reviret Tinäset ligger i nära anslutning till vargrevir av genetisk vikt. Länsstyrelsen avser därför att påbörja inventeringen av varg i samband med starten av inventeringssäsongen den 1 oktober och att rikta insatserna mot reviret som omfattas av detta beslut. Detta i syfte att basera jaktområdet på aktuella fakta. Jaktområdets avgränsningar kan därför komma att korrigeras i ett senare beslut.

Licensjakt efter varg får inte bedrivas i revir med säkerställd etablering av genetiskt viktig varg. Om en genetiskt viktig varg uppehåller sig i ett jaktområde som omfattas av detta beslut kommer länsstyrelsen omedelbart att avlysa jakten i berört område. Genetiskt viktig varg definieras i detta beslut som en invandrad varg eller första generationens avkomma till sådan varg, så kallad Fl:a.

Vilka får utföra jakten

Person som har jakträtt i ett område som omfattas av detta beslut har rätt att delta i jakt efter varg under förutsättning att jakträtten omfattar jakt efter varg. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare utsetts på förhand vid varje jakttillfälle.

Alla som tänker bedriva licensjakt efter varg år 2023 ska enligt 49 § jaktförordningen registrera sig i Naturvårdsverkets Jägarregister.

Anmälan kan göras via:

- Naturvårdsverkets talsvar: 0771-18 34 11 (välj djurart och ange personnummer),
- Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 17 00 (ange personnummer),
- e-post till jagarregistret@naturvardsverket.se (ange personnummer),
- inloggning med Bank-ID på <https://jagarregistret.naturvardsverket.se/>.

Jaktledare

Länsstyrelsen utser en sambandsansvarig som ansvarar för upplägget av jakten samt samordnar kontakten med berörda jaktledare.

Den som avser att vara jaktledare under licensjakten ska liksom alla jakttagare registrera sig i Naturvårdsverkets jägarregister innan jakt påbörjas i enlighet med 6a § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter varg (NFS 2014:24).

Jaktledarens ansvar

1. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd innan varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.
2. Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jakttagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.
3. Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld eller påskjuten varg till Länsstyrelsen i enlighet med 5b § jaktförordningen.
4. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen.
5. Jaktledaren ska informera varje jakttagare om riskerna med skadskjutning av varg och uppmana jakttagarna att endast skjuta rena sidoskott mot stillastående vargar.
6. Jaktledaren ska informera varje jakttagare om att den bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att denne årligen före jakten förvissat sig om att vapnet är inskjutet och att jägaren har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter varg.
7. Jaktledaren ska ansvara för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.
8. Jaktledaren ska minst en gång i timmen informera sig om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där jakt efter varg bedrivs. Telefonnummer till länsstyrelsens meddelandetelefon: **010-225 11 99**.
9. Jaktledaren ska veta vilka föreskrifter beträffande jakt som gäller inom naturreservat i jaktområdet.

Jaktledaren ska underlätta för besiktningspersonalen efter det att en varg fällts, exempelvis genom att undvika att jakttagarna trampar sönder spår vid skottplats och fallplats.

Om det framkommer att jaktområdet som utpekats av länsstyrelsen innehåller fler eller färre vargar än som får fällas enligt detta beslut uppmanas jaktledarna inom jaktområdet att kontakta länsstyrelsen.

Söka efter spår

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen att sökning efter spår av varg får ske med hjälp av motordrivet fordon, men endast på allmän eller enskild väg. Den som söker efter spår från motordrivet fordon får inte skjuta, förfölja eller genskjuta varg från fordonet. Fordonet får inte användas för att avleda viltets uppmärksamhet.

Sökning efter vargspår får utföras utan att jaktledaren registrerar sig i jaktregistret. Spårning får utföras från och med beslutad jaktstart till och med jaktens slut i syfte att fastställa djurens ungefärliga vistelseplats.

Tillåtna jaktmedel

Jakt efter varg får endast bedrivas med kulvapen och ammunition som uppfyller kraven för klass 1. Detta följer av 14 och 16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt.

Hundanvändning

Länsstyrelsen rekommenderar att högst tre hundar används som förföljer en och samma varg samtidigt. Länsstyrelsen rekommenderar att hundar inte byts under jakt på en och samma varg under en och samma dag. Länsstyrelsen vill påminna om 27 § jaktlag (1987:259) som säger att jakten ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande.

Vid jakt efter varg ska hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen. Detta framgår av 17 § andra stycket jaktförordningen.

Vid fälld eller påskjuten varg

Den som fällt en varg ska anmäla detta till länsstyrelsen utan dröjsmål och senast samma dag i enlighet med bestämmelsen i 5 b § jaktförordningen.

För anmälan om fälld eller påskjuten varg samt för meddelande om återstående tilldelning ring: 010-225 11 99

Vid anmälan ska skytten ange följande uppgifter:

- Namn, adress och telefonnummer till **skytten**,
- Namn, adress och telefonnummer till **ansvarig jaktledare**
- när djuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag),
- var djuret fällts eller påskjutits (jaktområde enligt detta beslut samt koordinater (RT90/Sweref99) eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000),
- djurets kön.

För att underlätta och effektivisera informationsspridningen om återstående tilldelning och/eller avlysning under jakten rekommenderas samtliga jaktdeltagare att utnyttja länsstyrelsens SMS-tjänst. Registrering till SMS-tjänsten görs enligt följande:

Skicka SMS till **073-123 95 38** (om du har svenskt abonnemang)
alternativt **0046731239538** (om du har utländskt abonnemang)

Ange följande meddelande:

Spara(mellanslag)Förnamn(mellanslag)Efternamn(mellanslag)Vargjakt

Förnamn och Efternamn ersätts med jägarens riktiga namn.

Exempel: Spara Anna Andersson Vargjakt

Länsstyrelsen avlyser jakten då det totala antalet djur fällts eller påskjutits och avräknats inom länet, eller om jakttiden löpt ut alternativt om genetiskt viktig varg uppehåller sig i jaktområdet. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvarare, via SMS samt på länsstyrelsens hemsida (www.lansstyrelsen.se/gavleborg respektive www.lansstyrelsen.se/dalarna).

Platsundersökning och eftersök av påskjuten varg

Den som påskjutit varg ansvarar enligt 28 § jaktlagen och 9, 10 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter varg (NFS 2014:24) tillsammans med jaktledaren för att platsundersökning genomförs tills dess att det är fastställt huruvida vargen är skadad eller inte.

1. Den som fällt eller påskjutit varg ska anmäla detta till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast samma dag i enlighet med bestämmelserna i 5 b § jaktförordningen via länsstyrelsens rapporteringstelefon: **010-225 11 99**.
2. När en varg påskjutits, och den inte blir kvar på platsen, får endast sådan jakt som syftar till att fälla den påskjutna vargen bedrivas inom det område som jaktledaren ansvarar för. Licensjakten i övrigt får återupptas först efter medgivande från länsstyrelsen.
3. Den som påskjutit varg ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att platsundersökning genomförs för att säkerställa om vargen är skadad eller ej, samt för att spår på skottplats och fallplats ej förstörs.

4. Den som påskjutit varg ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att eftersök genomförs om inte platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att vargen är oskadad. Eftersök ska genomföras tills dess:
 - djuret påträffats dött,
 - djuret påträffats skadat och avlivats,
 - kulans anslags- eller nedslagsplats är så belägen att den utesluter att vargen skadats, eller
 - djuret inte kan påträffas.
5. Jaktledaren ska på begäran uppvisa skottplatsen för länsstyrelsens besiktningsman.
6. Jaktledaren ska till länsstyrelsens besiktningsman redovisa hur platsundersökning och eftersök genomförts samt dokumentera dessa åtgärder på blankett som besiktningsmannen tillhandahåller.
7. Om skadeskjuten varg inte anträffats ska tillgängligt material såsom, blod, hår eller spillning från den skadade vargen samlas för DNA-analys, enligt besiktningsmannens instruktioner.

Påskjuten varg ska avräknas såvida inte kulan från det avlossade skottet anträffas på en plats som utesluter att vargen skadats, eller om det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att vargen inte skadats.

Länsstyrelsen beslutar om huruvida en påskjuten varg avräknas eller inte.

Om en varg fälls med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt under den tid då licensjakt efter varg är tillåten, ska dessa djur inte avräknas licenstilldelningen.

Besiktning av fälld varg

Länsstyrelsens besiktningspersonal ska besikta samtliga fällda vargar och skriftligt dokumentera hur besiktning samt eventuell platsundersökning och eftersök genomförts då djur påskjutits.

Skytten och jaktledaren ska så snart som möjligt, men senast inom ett dygn, från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för länsstyrelsens besiktningspersonal. Om besiktningspersonalen så begär ska skottplats/fallplats omgående uppvisas. Besiktningspersonalen fyller tillsammans med skytten och jaktledaren i de blanketter för licensjakt efter varg som Naturvårdsverket/Statens Veterinärmedicinska anstalt (SVA) tillhandahåller. Vid besiktning ska skytt och jaktledare kunna uppvisa statligt jaktkort, ID-handling samt vapenlicens.

Skytten och jaktledaren blir i samband med anmälan om fälld varg anvisade till plats där besiktningen ska genomföras.

Till besiktningspersonalen ska skytten och jaktledaren i detalj kunna redogöra för jaktens genomförande. Om GPS-pejl använts på hund som deltagit i jakten ska GPS-logg tas med till besiktningen och på begäran uppvisas för besiktningspersonalen.

Varg som fälls enligt villkoren till detta beslut tillfaller enligt 10 § jaktlagen jakträttshavaren. Varg som faller på en mark där vargjakt inte får ske tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen. Prover behöver samlas in från det fällda djuret utifrån behovet inom rovdjursförvaltning, sjukdomsövervakning, forskning och nationella samlingar. Provtagning ska därför göras på varje fälld varg i enlighet med 24 d § jaktförordningen enligt följande instruktioner:

- Länsstyrelsens besiktningspersonal ska samla in ett hudprov (ca 1x3 cm) från fälld varg. Om djuret är eller kan tänkas vara angripet av skabb ska ytterligare hudprov tas från angripen del eller delar.
- Flådd kropp inklusive huvud ska överlämnas till länsstyrelsen.
- Vargskinn ska märkas med transponder (mikrochip) av länsstyrelsens besiktningspersonal vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Uppgifter om chipnummer ska anges på särskild blankett som besiktningspersonalen tillhandahåller.
- Länsstyrelsens besiktningspersonal ansvarar för att flådd kropp inklusive huvud och hudprov tas om hand och fraktas till SVA. Kroppen ska vara komplett, dvs. alla tår (exklusive klor), alla svanskotor, kraniet samt (för hanar) testiklar och penisben ska medfölja kroppen.
- Jakträttshavaren kan ansöka om återtag av delar av djuret, t.ex. skallen. För att detta ska vara möjligt måste detta meddelas länsstyrelsens besiktningspersonal omgående som noterar detta i besiktningsprotokollet. Återtaget kan komma att omfattas av en avgift.

Försäljning av delar av varg

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning eller förevisning av varg, vargskinn eller andra delar av varg, är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För vargar fällda i enlighet med detta beslut kan Jordbruksverket efter ansökan meddela undantag från detta förbud genom ett så kallat CITES-intyg.

Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida:
<https://jordbruksverket.se/djur/hotade-djur-och-produkter-av-hotade-djur---cites/jakttrofeer-och-andra-produkter-fran-jakt>

Länsstyrelsens mot till beslutet

Syftet med jakten

Beslut om licensjakt efter varg är ett undantag från ett strikt skydd av arten och därför är möjligheten att medge licensjakt efter varg starkt begränsad. Jakt kan endast ske om det finns stöd i något av de undantag som finns reglerat. Länsstyrelsen gör följande bedömning avseende licensjakt efter varg 2023.

Den övergripande målsättningen för vargförvaltningen är att vargstammen ska ha gynnsam bevarandestatus samtidigt som det inte blir påtagligt svårare att hålla tamdjur och att hänsyn tas till de människor som lever och verkar i rovdjurstäta områden². I praktiken innebär det att alla förvaltningsåtgärder som vidtas, inklusive licensjakt, syftar till samexistens mellan människa och varg. Syftet med att besluta om licensjakt i Dalarnas och Gävleborgs län är att begränsa den negativa socioekonomiska och psykosociala påverkan som täta vargstammar kan ha på människor som bor i områden med mycket varg³. Syftet är också att underlätta tamdjurshållning och begränsa skador orsakade av varg för att skapa förutsättningar för en hållbar rovdjursförvaltning. Effekten av licensjakt bedöms förbättra möjligheten för samexistens och på detta sätt bevara vargstammens gynnsamma bevarandestatus².

Länsstyrelsen bedömer att syftet med jakten är i enlighet med Riksdagens beslut den 10 december 2013 att anta propositionen ”En hållbar rovdjurspolitik”². Enligt propositionen är det av högsta vikt att de människor som påverkas av stora rovdjur ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen. Vidare framgår det av den nationella förvaltningsplanen för varg att ett stärkt och upprätthållet förtroende för förvaltningen är nödvändigt för en hållbar rovdjursförvaltning.

Det är inte den biologiska bärkraften i form av till exempel tillgängligt habitat eller födatillgång som begränsar vargstammens utbredning och koncentration, utan toleransen för varg och omfattningen av de

² Proposition 2012/13:191 En hållbar rovdjurspolitik

³ Mills & Feltner. 2015. Bilaga 4: Vetenskaplig syntes rörande FRP (Favorable Reference Population). Bilagor till Delredovisning av regeringsuppdraget att utreda gynnsam bevarandestatus för varg (M2015/1573/Nm) Naturvårdsverket, NV-02945-15.

konflikter som kan uppstå mellan människa och varg⁴. Det innebär att de viktigaste förvaltningsåtgärderna för att uppnå samexistens är sådana som ökar toleransen för varg samt förtroendet för förvaltningen. Det finns vetenskapligt stöd för att en begränsad och kontrollerad licensjakt efter varg kan vara avgörande för allmänhetens inställning till vargförvaltningen. Resonemang kring människors inställning till varg och hur det påverkar vargstammens tillväxt återfinns i en forskningsrapport från 2015³. I denna rapport dras bland annat slutsatsen att den skandinaviska vargpopulationens utveckling är beroende av människans tolerans för vargen och att en kontrollerad vargjakt är förenlig med att upprätthålla referensvärdet för gynnsam bevarandestatus.

Några väsentliga problem inom vargförvaltningen i Sverige är det minskande förtroendet för den rådande förvaltningen, ökande socioekonomiska konsekvenser med en tätare och större vargstam samt försvårade förutsättningar för tamdjurshållning. Dessa problem har lett till en minskad acceptans för vargen som art och problem med illegal jakt⁵. Forskningsstudier har visat att när förtroendet för förvaltningen minskar kan det resultera i motreaktioner för att i förlängningen ge utlopp för missnöje^{5 6}. Minskad acceptans för vargen som art sammankopplas med minskat förtroende för förvaltande myndigheter och motreaktionen kan i vissa fall visa sig som illegal jakt^{7 5}. Acceptans är enligt länsstyrelsens bedömning en förutsättning för att bibehålla vargens gynnsamma bevarandestatus. Risker för olägenheter och socioekonomiska konsekvenser ökar i områden där förekomsten av varg är tät. Förutom direkta kostnader till följd av vargangrepp på tamdjur, har Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) konstaterat att det finns indirekta kostnader såväl för enskilda jordbrukare som för samhällen i rovdjurstäta områden, trots ett betydande arbete med förebyggande åtgärder⁸.

Reviret Tinäset har funnits i området sedan vinter 2018/2019 och angränsar till flera andra vargrevir. Att minska koncentrationen av varg i området syftar till att minska de socioekonomiska konsekvenserna för

⁴ Linnell, J.D.C. 2013. From conflict to coexistence: insights from multi-disciplinary research into the relationships between people, large carnivores and institutions. Large Carnivore Initiative for Europe.

⁵ von Essen, E. 2016. In the Gap between Legality and Legitimacy; Illegal Hunting in Sweden as a Crime of Dissent. Doctoral Thesis, Swedish University of Agricultural Sciences, Sweden

⁶ Pohja-Mykrä, M. 2016. Felony or act of justice? Illegal killing of large carnivores as defiance of authorities. Journal of Rural Studies. 44, 46–54.

⁷ Peterson *et al.* 2018. Shoot, shovel and sanction yourself: self-policing as a response to wolf poaching among Swedish hunters. *Ambio* 2018

⁸ Elofsson *et al.* 2015. Påverkan från rovdjursangrepp på landsbygdsföretagens ekonomi. Rapport 167. Sveriges lantbruksuniversitet.

boende, underlätta för tamdjurshållningen samt om möjligt öka förtroende för den svenska rovdjursförvaltningen.

Socioekonomiska konsekvenser

Socioekonomiska aspekter i rovdjursförvaltningen avser den påverkan rovdjuren har på sociala och ekonomiska förutsättningar för människors verksamhet och vardag. Det kan innebära kostnader och nyttor med avseende på rovdjursförekomst, exempelvis rovdjursturism och rovdjursjakt, skador med konsekvenser för olika näringar, människors rädsla för rovdjur och rovdjurens påverkan på natur- och kulturvärden så som fåboddrift.

Reviret Tinäset bestod den senaste inventeringssäsongen av en revirmarkerande hane, G88-17, född i Glamsen 1 och en revirmarkerande tik, G188-17, född i Glamsen 2 samt deras avkommor. Föräldrarna härstammar från samma tik men har olika fäder. En föryngring dokumenterades i reviret 2021. Revirmarkerande paret har i nuvarande konstellation funnits i området sedan vintern 2019/2020. Första föryngringen skedde våren 2020.

Vargarna i reviret har tidvis skapat problem för boende och tamdjursägare i området. Länsstyrelsen gör bedömningen att vargarnas närvaro påverkar befolkningen i detta område på ett negativt sätt och att vargarna genererar oro, vilket är en påtaglig olägenhet för dem som berörs.

Inverkan på älgförvaltningen

Älgförvaltning och älgjakt är såväl en samhällsviktig fråga som en viktig tradition i såväl Dalarnas som Gävleborgs län. Älgstammen ska förvaltas med hänsyn till betesskador på skogen och trafikolyckor å ena sidan och till rovdjurspredation och en meningsfull älgjakt å andra sidan. Samtidigt ska älgstammen hålla en hög kvalitet med avseende på reproduktion, könsfördelning och medelålder.

I de områden där varg förekommer kan det vara svårt att balansera det jaktliga uttaget av älg mot vargens predation. Vargens påverkan på älgstammen inom ett revir bestäms av predationstakt och revirets storlek, samt älgstammens täthet och reproduktion. Älgjakten i länet bedrivs huvudsakligen i form av löshunds jakt. Jakthundar är en viktig del av viltförvaltning och svensk jakttradition samt har även stor betydelse vid eftersök på skadat vilt. Förekomst av varg ökar risken för angrepp på jakthundar, vilket i hög grad också påverkar människors uppfattning om varg. Hänsyn bör därför tas till jakt med hund i samband med beslut om licensjakt efter varg². Meningsfull jakt med hund bör kunna bedrivas även i områden med varg. Årligen vargdödas flera hundar under jakt i länet. Företrädare för älgjaktområden inom Gävleborgs län vittnar om att

angrepp på hundar bidrar till att viljan att släppa hundar lösa minskar och att det i sin tur leder till att måluppfyllnaden inom älgförvaltningen i länet försämrats.

Skador på tamdjur

Samtidigt som länen ska främja spridningen av vargstammen finns risken att tamdjurshållningen i vissa områden påtagligt försvåras. Vargpopulationen kan inverka negativt på möjligheter för tamdjurshållning och i detta område då särskilt på fårnäringen. Risken för olägenheter och socioekonomiska konsekvenser för tamdjursägare i form av direkta och indirekta kostnader ökar i områden där förekomsten av varg är tät.

I studier⁸ från SLU framgår det att sådan negativ påverkan kan avse kostnader av direkta vargangrepp och även indirekta kostnader bestående av försämrad djurhälsa, försämrad reproduktionsförmåga samt merarbete för djurägaren.

Inom området som berörs av reviret Tinäset har tamdjurshållningen påverkats både direkt och indirekt av varg. Årligen angrips ett antal tamdjursbesättningar av varg i länet. Revirtätheten i länet gör det ofta svårt att avgöra exakt vilken eller vilka individer som varit skadegörande. I Gävleborgs län finns också flera djurhållare som bedriver fåbodbruk, vilket är en extra sårbar näring som kan drabbas hårt av vargförekomst.

Förtroende för förvaltningen

Förtroendet för rovdjursförvaltningen i Sverige är beroende av att systemet är tydligt, förutsägbart, transparent och förankrat såväl regionalt som nationellt. Resultatet av att förvaltande myndigheter inte kan efterleva sina förvaltningsplaner är att förtroendet för förvaltningen skadas. En adaptiv och hållbar förvaltning av vargstammen är beroende av människans tolerans för vargen. Detta innebär att de människor som påverkas av stora rovdjur ska ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen samt att konflikter mellan människa och varg minimeras. Länsstyrelsen ska även arbeta för att begränsa de socioekonomiska konsekvenserna och förbättra möjligheterna för tamdjurshållning².

Licensjakt efter varg kan bidra till att acceptansen för rovdjur i den svenska faunan upprätthålls^{9 3} genom att bidra till att minska konflikten mellan rovdjur och människa i de regioner där rovdjurens förekomst är som tätast.

⁹ Naturvårdsverket. 2016. Nationell förvaltningsplan för varg. Förvaltningsperioden 2014–2019, justerad version 2016. ISBN: 978-91-620-8758-6

Det finns problem med illegal jakt efter varg i Sverige vilket kan ses som ett hot mot vargstammens gynnsamma bevarandestatus och en bidragande orsak till att vargstammens spridningstakt inte ökar. SKANDULV konstaterade 2012¹⁰ att den illegala jakten kan ligga på 15-20 % av den totala dödligheten för populationen nationellt. 2020 konstaterade SKANDULV att den illegala jakten upplevs som så omfattande att den i dagsläget hämmar vargstammens tillväxt¹¹. Forskningsstudier visar att upplevelse av brist på inflytande i vargförvaltningen främjar illegal jakt⁵.

Öka möjligheten för genetiskt viktiga vargar att etablera sig

Inavelsgraden i den svenska vargstammen är fortsatt hög. Studier¹² visar också att vargpopulationen i Mellansverige börjar närma sig mättnad inom sitt nuvarande utbredningsområde. Att genom licensjakt helt tömma utpekade revir med individer som inte definieras som genetiskt värdefulla skapar ledigt utrymme och ökar möjligheten för genetiskt viktiga vargar att etablera sig och komma in i aveln. På så sätt kan den vargpopulationens genetiska variationen öka och inavelsgraden minska.

Föräldraparet i reviret Tinäset härstammar båda från samma tik i reviret Glamsen och är således lämpliga vargar att ta bort ur ett genetiskt perspektiv.

Uppnå syftet med jakten

Licensjakt i Sverige bedöms av Naturvårdsverket som en effektiv, kontrollerbar och hållbar del av en aktiv förvaltning av vargstammen om den sker i begränsad omfattning. Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information bidra till att minska konflikter mellan människa och varg. När inventeringar visar att stammen ligger över det nationella referensvärdet kan licensjakt utgöra en av flera åtgärder i förvaltningen för att minska risken för socioekonomiska konsekvenser⁹. Helheten är alltigenom beroende av att rovdjursförvaltningen är tydlig, förutsägbar, legitim, transparent och såväl regionalt som nationellt anpassad⁴. Förtroendet för förvaltningen är enligt länsstyrelsens bedömning en nyckelfaktor för vargstammens gynnsamma bevarandestatus i Sverige.

¹⁰ Liberg *et al.* 2012. Shoot, shovel and shut up: cryptic poaching slows restoration of a large carnivore in Europe. *Proceedings of the Royal Society B* 279: 910-915.

¹¹ Liberg *et al.* 2020. Poaching-related disappearance rate of wolves in Sweden was positively related to population size and negatively to legal culling. *Biological Conservation* 243: 108456.

¹² Sand, H. et al. 2022. Spatial dynamics in the Scandinavian wolf population – effects of increased population size and culling. Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för ekologi. Grimsö. ISBN: 978-91-576-9953-4

I vargstammens kärnområde sker ofta en snabb återbesättning av områden där ett vargrevir har försvunnit. Således kan effekten av den minskade tätheten vara kortare än ett år. Förutsatt att alla vargar fälls i reviret så sker mest sannolikt ingen ny förnygring i området samma år. Konfliktytan mellan vargar och mänsklig aktivitet minskar därmed avsevärt under denna tid.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har av tidigare års licensjakter erfarit att de resulterat i en minskad vargtäthet i berörda områden under en tid. Syftet att minska tätheten och därigenom minska den socioekonomiska påverkan, samt underlätta tamdjurshållningen i det området, har därmed uppnåtts.

Naturvårdsverket har undersökt beslutade skydds- och licensjakter tidigare år och deras påverkan på den svenska vargstammen¹. Naturvårdsverket har kunnat konstatera att de år då skydds- och licensjakter genomförts enligt beslutade begränsningar så har dessa inte äventyrat vargstammen eller dess gynnsamma bevarandestatus. Naturvårdsverket har också konstaterat att vargstammen ökat i antal efter den licensjakt som genomfördes under vintern 2021. De år då förutsättningarna inte varit lika självklara och vargstammen närmat sig referensvärdet för gynnsam bevarandestatus har beslut om att avstå från att bedriva licensjakt tagits.

I propositionen ”En hållbar rovdjurspolitik” framgår att vargstammens koncentration ska minskas där den är som tätast. Vargar lever som par eller familjegrupper i revir som de hävdar mot andra vargar. För att minska tätheten av varg behövs därmed tätheten av vargrevir minska. Länsstyrelsen gör bedömningen att med hänvisning till den nationella inriktningen som anges i propositionen ovan bör jakten inriktas mot att tömma utvalda revir.

SLU har i en aktuell forskningsrapport¹² kunnat påvisa att det tar i genomsnitt 1,36 år för ett revir att återbesättas om båda revirhävdande vargarna ersätts av vargar utifrån. Detta kan jämföras med i genomsnitt 0,07 år om det finns en avkomma kvar som tar över reviret tillsammans med en varg utifrån. Länsstyrelsen anser med hänvisning till detta att samtliga vargar i de utpekade reviren behöver tas bort i syfte att uppnå ändamålet med jakten samt för att i förlängningen uppfylla vad som anges i ovan nämnda proposition samt nå de regionalt beslutade populationsmålen för länet.

Naturvårdsverket anger i vägledningen¹ som följer beslutet om att överlämna beslutanderätten till länsstyrelserna att de bedömer att större uttag än tidigare licensjakter är möjliga. Detta utan att få en betydande negativ inverkan på stammens struktur med hänsyn till

vargpopulationens utveckling och möjligheten att genom särskilda villkor både inrikta jakten mot att helt tömma revir och undanta revir med genetiskt viktiga vargar.

Inventeringssäsongen för varg börjar den 1 oktober och länsstyrelsen kommer från och med det inrikta insatserna mot de revir som omfattas av detta beslut. Allteftersom ny kunskap om vargförekomsten i reviren inhämtas kan länsstyrelsen komma att korrigera tilldelningen. Detta i syfte att tömma reviren och uppnå syftet med jakten.

Vargstammen i Sverige har en kontinuerligt hög tillväxttakt och har efter föregående licensjakt en fortsatt betryggande marginal mot referensvärdet för gynnsam bevarandestatus. Dessa förutsättningar kan enligt den nationella förvaltningsplanen ge utrymme för licensjakt som förvaltningsåtgärd i rovdjursförvaltningsområden som uppnått sina miniminivåer. Det innebär att ett län som bedömer att det är motiverat att minska koncentrationen av varg i ett område för att ta socioekonomisk hänsyn, kan använda licensjakt som förvaltningsmetod om förutsättningarna för jakten i övrigt är uppfyllda.

Minskade negativa socioekonomiska konsekvenser

Samtidigt som myndigheternas arbete pågår med att förebygga och hantera problem och konflikter relaterade till vargförekomst, bör arbetet riktas in mot att tätheten av vargrevir inte ökar snabbare än vad som främjar samexistensen med människan. I takt med att vargstammens utbredning ökar i områden med täta förekomster av tamdjursbesättningar blir också den socioekonomiska påverkan på människors livsföring större.

Länsstyrelsen i Gävleborg noterar att tidigare års licensjakter i länet har inneburit en skillnad för invånare i berörda områden som påverkats av varg. Innan licensjakterna mottog länsstyrelsen rapporter och telefonsamtal om incidenter och oro från jaktområdena i stort sett varje vecka under långa perioder. Efter den genomförda jakten konstaterar länsstyrelsen att rapporter om vargar med oönskat beteende nästintill uteblivit och att jakten därmed har haft önskad effekt, även om det finns vargar kvar i området. Länsstyrelsens bedömning är att licensjakten är ett nödvändigt verktyg för att förbättra förutsättningarna för att minska de negativa socioekonomiska konsekvenserna i området.

Förbättrade förutsättningar för tamdjurshållning

Erfarenheter från föregående års licensjakter visar att tamdjurshållningen i området underlättas av att reviret upplösts, åtminstone på kort sikt. Antalet vargrevir har ökat i förvaltningsområdet vilket lett till att reviren förtätats och att revirgränserna ofta är svåra att exakt definiera. Detta har

gjort att det ofta är mycket svårt att avgöra vilka vargar som ligger bakom angreppen på tamdjur som sker. De angripna djurbesättningarna ligger ofta i anslutning till flera kända revir. Länsstyrelsen gör bedömningen att licensjakt i reviret Tinäset kommer att glesa ur revirtätheten och därmed underlätta för tamdjurshållningen under de närmaste åren.

Ökat förtroende för förvaltningen

En adaptiv och hållbar förvaltning av vargstammen är direkt beroende av människans tolerans för vargen. Detta innebär att de människor som påverkas av stora rovdjur ska ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen samt att konflikter mellan människa och varg minimeras. Länsstyrelsen ska även arbeta för att begränsa de socioekonomiska konsekvenserna och förbättra möjligheterna för tamdjurshållning². En tydlig, förutsägbar och legitim förvaltning stärker förutsättningarna för att långsiktigt bibehålla en gynnsam bevarandestatus för varg i Sverige³.

En förutsättning för legitimiteten i den regionala förvaltningen är att de målsättningar som satts upp efterlevs i den mån som svensk lagstiftning tillåter när vargstammen med god marginal uppnått gynnsam bevarandestatus³. En begränsad och kontrollerad jakt påverkar allmänhetens inställning till vargförvaltningen och ökar förutsättningarna för att minska konflikterna. Det finns ett samband mellan ökat förtroende för förvaltningen och en minskad illegal jakt efter varg³.

Ny forskning ger dock inget stöd för att man på kort sikt kan se förändringar av människors attityder till rovdjursförvaltningen enbart tack vare möjligheten att jaga varg.¹³ Den nya kunskapen behöver upprepas över tid för att kunna få en tydligare bild av vad en licensjakt på varg kan bidra med och hur en attitydförflyttning mot tolerans och förtroende för förvaltningen kan möjliggöras.

Länsstyrelsen arbetar på flera sätt för att förebygga illegal jakt och för att minska acceptansen för illegal jakt. Det sker exempelvis genom tillsyn, informationsinsatser och delaktighet i förvaltningen. Enligt länsstyrelsens bedömning spelar licensjakt kopplad till regionala förvaltningsplaner och en legitim förvaltning en viktig roll i detta förebyggande arbete. Att inte använda sig av möjligheten till licensjakt när vargstammen har gynnsam bevarandestatus innebär en större risk för negativ påverkan på gynnsam bevarandestatus än vad en noga

¹³ NV-06582-20: Studie om attityder till licensjakt på varg

kontrollerad licensjakt gör¹⁴. Den beslutade jakten medför minskade konflikter och en ökad acceptans för varg, vilket är nödvändigt för att långsiktigt upprätthålla gynnsam bevarandestatus för varg.

Lämpligt jaktuttag i Sverige

Bakgrund

Vargstammen i Sverige har varit i tillväxt sedan 1990-talet. Antalet vargar och familjegrupper har enligt resultaten från de senaste två inventeringssäsongerna ökat, samtidigt som antalet revirmarkerande par har minskat något. Dessa förutsättningar ger ett utrymme för licensjakt i de rovdjursförvaltningsområden som uppnått sina miniminivåer. Det innebär att även län som inte uppnått sin egen miniminivå ändå kan genomföra licensjakt, förutsatt att miniminivån inom förvaltningsområdet och förutsättningarna för jakten i övrigt är uppfyllda.

Genetisk status

Hela den skandinaviska vargstammen härstammar från sju invandrande vargar från den finskryska populationen (i reviren Nyskoga, Gillhov, Kynna, Galven, Tiveden och Setten). Med denna avelsbas finns det risker för att vargstammen kan drabbas av negativa effekter på grund av inavel.

Genetiskt viktig varg definieras i detta beslut som en invandrad varg eller första generationens avkomma till sådan varg, så kallad F1:a. Andra generationens avkommor, så kallad F2:a, från invandrade vargar har förbättrat inavelsgraden något. Den genomsnittliga inavelsgraden bland avkommorna i familjegrupperna har sedan 2006 sjunkit från 0,31 till 0,24¹⁵. Som jämförelse är inavelskoefficienten 0,25 bland avkommor till syskonpar, och 0,13 för avkommor till kusiner.

Två sedan tidigare kända finsk-ryska vargar var fortsatt stationära i populationens reproduktionsområde. En tik i en familjegrupp i Sverige (Tiveden) och en hane i en familjegrupp i Norge (Setten). En familjegrupp med årsvalpar har under vintern dokumenterats i Setten, men inga årsvalpar födda 2021 kunde dokumenteras i Tiveden. Totalt dokumenterades 21 F1: or i Skandinavien, efter tre kända finsk-ryska vargar under inventeringsperioden¹.

¹⁴ Kaltenborn & Brainerd. 2016. Can poaching inadvertently contribute to increased public acceptance of wolves in Scandinavia? *European Journal of Wildlife Research*. 62, 179–188

¹⁵ Svensson *et al.* 2022. Inventering av varg vintern 2021-2022. Beståndsstus för stora rovdjur i Skandinavien 1-2022. ISBN 978-82-426-4936-2

I oktober 2016 fastställde Naturvårdsverket en femårig plan för genetisk förstärkning av den svenska vargstammen 2016–2020, vilken utvärderades i en rapport år 2020¹⁶. Där beskrivs vilka åtgärder som bör genomföras för att målet om nya reproducerande invandrade vargar uppfylls så att gynnsam bevarandestatus för varg bibehålls.

Under senare år har även samverkan med Finland och Norge intensifierats för att säkerställa genetiskt inflöde från den finsk-karelska till den skandinaviska populationen och för att se till att gemensam övervakning upprättas.

Naturvårdsverket har startat en myndighetsgemensam strategisk grupp för att intensifiera arbetet mot illegal jakt. Gruppens arbete syftar till att minska sannolikheten för att vargar dödas vilket kommer att stärka möjligheterna för individer med finsk-ryskt ursprung att överleva.

Licensjakt efter varg ska inte bedrivas i revir med säkerställd etablering av genetiskt viktig varg. Om en genetiskt viktig varg uppehåller sig i jaktområdet kommer länsstyrelsen omedelbart att avlysa jakten.

I det utvalda jaktområdet finns enligt varginventeringen 2021/2022 ingen genetiskt viktig varg, enligt definitionen F1. Det utvalda jaktområdet kommer dock att vara prioriterat för inventeringsinsatser inför jaktstart för att minimera risken för att en genetiskt viktig varg finns i området under tiden då jakten bedrivs.

Gynnsam bevarandestatus

Två forskargrupper har tidigare bedömt att vargstammen har uppnått gynnsam bevarandestatus^{17 3}. Detta mot bakgrund av att referensvärdena för populationsstorlek och utbredningsområde är uppnådda, den starka populationsutvecklingen, den förbättrade genetiken med minskad inavelsgrad och ökad genetisk variation, den lyckade genetiska förstärkningen, samt en tillräcklig invandringstakt av vargar från Finland och Ryssland. I rapporten framgår att det bör finnas 300 vargar i Sverige för att uppnå gynnsam bevarandestatus, samt att minst en ny immigrant från Finland eller Ryssland ska reproducera sig med de skandinaviska vargarna under naturliga förhållanden inom varje fem-årsperiod. Rapporten säger också att majoriteten av forskarna ser den starka populationstillväxten som en indikation på att populationen har en gynnsam bevarandestatus.

¹⁶ Naturvårdsverket, 2020. Utvärdering av delmålen i Plan för genetisk förstärkning av varg 2016 – 2020. Rapport 6927. ISBN 978-91-620-6927-8

¹⁷ Liberg et al. 2015. Bilaga 3: Vetenskaplig syntes rörande FRP (Favorable Reference Population). Bilagor till Delredovisning av regeringsuppdraget att utreda gynnsam bevarandestatus för varg (M2015/1573/Nm) Naturvårdsverket, NV-02945-15

Högsta Förvaltningsdomstolen har i sitt avgörande¹⁸ slagit fast att det inte finns någon anledning att ifrågasätta det vetenskapliga underlag som Naturvårdsverket har byggt sin bedömning på. Vart sjätte år rapporterar Naturvårdsverket till EU-kommissionen statusen för olika arter och naturtyper enligt artikel 17 i EU:s art- och habitatdirektiv, i denna rapportering anges även referensvärdet för varg. Den 29 april 2019 angav Naturvårdsverket att referensvärdet för varg är 300 individer, med stöd av de två forskargruppernas bedömning samt Högsta Förvaltningsdomstolens avgörande.

Ett av kriterierna vid bedömning av om en art har uppnått gynnsam bevarandestatus är referensvärdet för antal individer¹. Populationens utbredningsområde och utveckling är andra kriterier. Naturvårdsverket anger i sitt delegeringsbeslut¹ till länsstyrelsen att populationstillväxten bedöms vara stabil, att den genetiska variationen i populationen i nuläget är stabil och förväntas sjunka om nu etablerade F1:or till invandrade vargar lyckas reproducera sig samt att utbredningsområdet för varg inte kommer minska framöver.

Naturvårdsverket har i sin vägledning¹ även bedömt att den skydds- och licensjakt som genomförts under de senaste åren inte försvårat upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för den svenska vargpopulationen.

Resultaten från den senaste inventeringssäsongen 2021/2022 visar att det då fanns 460 vargar i Sverige¹⁵. Detta är en ökning jämfört med de senaste inventeringssäsongerna. Med årets inventeringsresultat överstiger antalet vargar i Sverige nivån för gynnsam bevarandestatus, och det har även fötts valpar efter den genetiskt viktiga hanen i det norska reviret Setten.

Sammantaget anses därmed den svenska vargstammen ha gynnsam bevarandestatus.

Samverkan mellan länen i mellersta förvaltningsområdet

Den svenska vargstammen bör förvaltas i sin helhet, samt med hänsyn till förutsättningarna i de olika länen och var de största koncentrationerna av vargrevir finns. Av Naturvårdsverkets beslut¹ framgår vikten av att det regionala ansvaret för förvaltningen av stora rovdjur samordnas på en högre nivå än länsnivå, bland annat eftersom rovdjurens hemområden och revir inte sällan är länsöverskridande och att samordnad förvaltning ger en bättre helhetssyn. I enlighet med

¹⁸<https://www.domstol.se/globalassets/filer/domstol/hogstaforvaltningsdomstolen/avgorden-2008-2018/2016/hfd-2016-ref.-89.pdf>

regeringens proposition avseende rovdjursförvaltning² har länen inom det mellersta rovdjursförvaltningsområdet samverkat i frågor gällande förvaltning av rovdjur. Beslut om licensjakt för respektive län har grundats på regionalt satta miniminivåer¹⁹, respektive läns förvaltningsplaner samt gällande författningar.

Länsstyrelserna i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet har sedan länge ett omfattande samarbete i frågor som rör förvaltning av framför allt rovdjur. Samråden inför beslut om licensjakt efter varg 2023 har bland annat omfattat förutsättningarna för och målsättningarna med licensjakt, riktlinjerna för rovdjursförvaltningen inom länen, samt utformning av beslut och det praktiska genomförandet av jakten. Då jaktuttaget 2023 begränsats till 75 vargar har länsstyrelserna även samverkat om hur uttaget ska fördelas med hänsyn till de regionala förutsättningarna, det vill säga i relation till rovdjursförvaltningsområdets och länets beslutade miniminivåer och förtätningen av vargrevir. Licensjakten år 2023 riktas därför mot revir i de områden av länen Dalarna, Gävleborg, Västmanlands och Örebro samt Värmland där tätheten av vargrevir är som högst.

Licensjaktens omfattning nationellt

Länsstyrelserna i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet har gjort en sammanvägd bedömning av förutsättningarna för ett selektivt jaktuttag. Bedömningen baseras på underlag från SKANDULVs beskattningsmodell²⁰, fastställt inventeringsresultat från den senaste inventeringssäsongen¹⁵ beslut om fastställande av regionala miniminivåer¹⁹ och förvaltningsmål, samt målsättningarna i den svenska rovdjurspolitiken.

SKANDULV har genom uppdrag från Miljödirektoratet och Naturvårdsverket tagit fram en beskattningsmodell som beskriver populationens storlek hösten 2022 och 2023 vid olika nivåer av beskattning. I beräkandet av möjligt jaktuttag 2023 har modellen inkluderat den så kallade *övriga dödligheten*, där död orsakad av trafik och illegal jakt samt naturlig död ingår. I det beräknande uttaget ska dock framtida behov av legal jakt tas höjd för, vilket innefattar skyddsjakt, licensjakt samt jakt enligt § 28 jaktförordningen och § 9 jaktlagen. Ett medelvärde för de senaste årens nationella uttag genom legal jakt, exklusive licensjakt, nationellt sett har tagits fram i samråd med Naturvårdsverket och uppgår till ungefär 20 individer.

¹⁹ Naturvårdsverkets beslut om fastställande av miniminivåer för varg gällande rovdjursförvaltningsområden och län, NV-01525-18.

²⁰ Andrén *et al.* 2022. Beräkningar av beskattning av den Skandinaviska vargpopulationen 2023. Rapport till Naturvårdsverket, Sverige och Miljödirektoratet, Norge från SKANDULV.

Enligt rapporten uppgår den årliga potentiella tillväxten i den skandinaviska populationen i medeltal till ca 20% för den senaste 10-årsperioden medan denna för den svenska delpopulationen uppgår till 17%. Enligt SKANDULVs beräkningar uppgår den svenska populationen till 478 vargar hösten 2023 om inget jaktuttag under perioden 1 oktober 2022 till 30 september 2023 genomförs.

Utifrån de regionala förvaltningsplanerna, inventeringsresultat och vargstammens utveckling så har länsstyrelserna i det mellersta förvaltningsområdet enats om att det totala uttaget för licensjakt 2023 ska vara 75 vargar, fördelat på 12,5 revir (Tab 1). Uttaget innebär, tillsammans med en marginal för skydds jakt om 20 individer, en risk att hamna under referensvärdet för gynnsam bevarandestatus på 13 %. Enligt beskattningsmodellens prognoser bör uttaget resultera i att vargstammen den 1 oktober år 2023 uppgår i 369 individer, vilket är en minskning med 50 vargar jämfört med samma tidpunkt år 2022.

Tabell 1. Fördelat jaktuttag mellan länen i mellersta förvaltningsområdet.

Revir	Län
Tinäset	Gävleborg/Dalarna
Ödmården	Gävleborg
Mörtsjön	Gävleborg
Ulvåa	Norge/Värmland
Juvberget	Norge/Värmland
Kockohonka	Norge/Värmland
Skacksjö	Värmland
Flatmossen	Värmland
Forshaga	Värmland
Vismen	Värmland/Örebro
Ölen	Örebro
Grecken	Örebro
Venabäcken	Västmanland
Almhöjden	Västmanland/Örebro/Dalarna

Länsstyrelserna i det mellersta förvaltningsområdet anser detta vara av begränsad mängd och ett rimligt uttag i förhållande till populationens storlek och tillväxt. Länsstyrelserna bedömer vidare att vargstammen med detta begränsade jaktuttag fortsatt kommer att ligga över referensvärdet för gynnsam bevarandestatus vilket är 300 vargar. Av

denna är den gemensamma miniminivån i det mellersta förvaltningsområdet 28,5 föryngringar vilket motsvarar 285 individer.

Begränsad omfattning och begränsad mängd

Länsstyrelsen bedömer att det planerade uttaget uppfyller kriterierna i artikel 16.1.e i art- och habitatdirektivet om att uttaget ska vara i begränsad omfattning och begränsad mängd.

Vad gäller vargstammens status och populationsnivå är länsstyrelsens bedömning att den svenska vargstammen har uppnått gynnsam bevarandestatus, befinner sig i ett fortsatt skede av tillväxt, och att det rör sig om en art med stor tillväxtpotential. Länsstyrelsen har också tagit hänsyn till Naturvårdsverkets vägledning inför licensjakt 2023¹, där det framgår att revir med genetiskt viktiga vargar ska undantas från licensjakt

I Tapioladomen slås fast att mängden måste vara så begränsad att den inte medför en betydande negativ inverkan på beståndets struktur. Genom att rikta licensjakten mot specifika revir snarare än ett antal individer i populationen utan geografisk begränsning, säkerställs att inverkan på beståndet blir förutsägbart.

Naturvårdsverket bedömer i sin vägledning¹ att en sammanlagd skydds- och licensjakt som innebär att vargstammen fortsatt upprätthåller gynnsam bevarandestatus, samt inte riktas mot individer som riskerar att förändra populationens struktur om de fälls, inte bör innebära en negativ inverkan som avses i Tapioladomen gällande mängd och struktur på populationen.

Försiktighetsprincipen

I Tapioladomen understryks att försiktighetsprincipen ska gälla för uttag i populationen. Inom viltförvaltning i allmänhet och rovdjursförvaltning i synnerhet tillämpas adaptiv förvaltning, vilket i korthet innebär att beslut om förvaltningsåtgärder fattas utifrån bästa tillgängliga kunskap, följs upp systematiskt och utvärderas för att tillföra ny kunskap inför kommande beslut om förvaltningsåtgärder. Det finns alltid osäkerheter i vilket resultat ett enskilt beslut inom viltförvaltningen kommer att leda till då det handlar om vilda djur, varför förväntat resultat analyseras utifrån vilka konsekvenser det kan få om antalet vargar efter jakt är fler respektive färre än beräknat. Länsstyrelserna i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet har gemensamt kommit överens om en säkerhetsmarginal gentemot referensvärdet för gynnsam bevarandestatus för att säkerställa att licensjakten inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för vargstammen. Att inte besluta om licensjakt då vargstammen har gynnsam bevarandestatus får också

konsekvenser för vargförvaltningen och i förlängningen möjligheten att upprätthålla gynnsam bevarandestatus. Länsstyrelsen bedömer alltså att det måste vara möjligt att genomföra licensjakt utifrån bästa tillgängliga kunskap och en försiktighetsmarginal mot referensvärdet för gynnsam bevarandestatus, för att stärka det vetenskapliga underlaget om licensjaktens effekter på kort och lång sikt.

I dagsläget bedömer länsstyrelsen att en begränsad och selektivt utformad licensjakt utifrån bästa tillgängliga kunskap får en positiv effekt på vargens bevarandestatus ur ett helhetsperspektiv.

Samverkan med norska myndigheter

Många vargrevir ligger i gränsområdet mellan Sverige och Norge. Det ställer krav på samverkan kring förvaltningen då förutsättningarna för vargen samt för de människor som ska samexistera med den är desamma, även om det finns skillnader i lagstiftning och i förvaltningssystemets uppbyggnad. Arbete sker på flera nivåer för att förutse och överbrygga gränsbarriärer i rovdjursförvaltningen. Licensjakt på båda sidor i ett gränsrevir bör i praktiken inte skilja sig så mycket från licensjakt i revir som delas av två län. Beslutsprocesserna och den juridiska prövningen av respektive beslut ser dock olika ut, vilket gör det svårare att förutse om jakten kommer att kunna genomföras på båda sidor av reviret. Länsstyrelsens inställning är dock att förutsättningarna för licensjakt i gränsreviren analyseras utifrån samma kriterier som övriga revir, och att det finns ett självändamål i att vargförvaltningen nära norska gränsen kan ske på samma villkor som i övriga delar av Sverige.

Enligt såväl Naturvårdsverkets vägledning till Länsstyrelsen samt enligt uppdrag från norska Stortinget till Miljödirektoratet, så ska samråd om licensjakt på varg mellan beslutande myndigheter ske i vardera landet vad gäller jakt i gränsrevir. Detta berör främst de län som gränsar mot Norge, men skulle även kunna påverka det totala jaktuttaget i Sverige och Norge. Rovviltnemnderna i region 4 och region 5 har bjudit in till formellt samrådsmöte med Länsstyrelsen i Värmlands län samt Naturvårdsverket den 9 september. Dessförinnan har kontakter skett med Rovviltnemndernas sekretariat hos Statsforvalteren i Oslo og Viken samt Innlandet, kring övergripande förutsättningar för licensjakt i gränsöverskridande revir. I ett underlag från sekretariatet till Rovviltnemnderna föreslogs gränsreviren Juvberget, Ulvåa och Kockohonka som revir att bedriva licensjakt i på gränsen mellan Värmland och den norska ulvesonen. Beslut om licensjakt på varg inom ulvesonen fattades av Rovviltnemnderna den 12 september och enligt protokoll från mötet är inriktningen att då besluta om licensjakt på norsk sida av ovan nämnda revir.

Licensjakt i Dalarnas och Gävleborgs län

Länsstyrelsen har gjort en samlad bedömning av vilka revir som kan vara lämpliga för licensjakt efter varg utifrån de målsättningar som formulerats i samråd med länens viltförvaltningsdelegation²¹ ²². Beslut om licensjakt som fattas med stöd av regionala förvaltningsplaner har goda förutsättningar att uppfattas som legitima och väl förankrade hos berörda intressegrupper. Detta påverkar i sin tur toleransen för varg och förtroendet för förvaltande myndigheter. De bedömningsgrunder som använts för att välja reviret Tinäset är täthet/koncentration av vargrevir samt genetisk status.

Det är enligt länsstyrelsen mycket angeläget att åstadkomma en förvaltning som ökar acceptansen och motverkar de problem och skador som förorsakats av en växande och tät vargpopulation. Reviret Tinäset angränsar till flera andra vargrevir och är belägna i länens mer revirtäta områden. Tätheten mellan de olika reviren orsakar konflikter mellan människor och vargar. I jaktreviret finns dessutom en historik av obehag orsakad av varg som inte minst av socioekonomiska skäl är angelägen att lösa.

Dalarnas län och Gävleborgs län har en beslutad miniminivå på 8 respektive 3,5 föryngringar¹⁹. Det senaste fastställda inventeringsresultatet från 2021/2022 visar att Dalarna hyser 8,75 föryngringar och Gävleborg 6,08 föryngringar¹⁵. Båda länen ligger därmed över sin beslutade miniminivå. Länsstyrelsens bedömning är att detta begränsade uttag inte riskerar mellersta förvaltningsområdets miniminivå.

Jakten är enligt länsstyrelsen proportionerlig och kan inte bedömas få någon negativ inverkan på populationen som hindrar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus. Jakten är tvärtom nödvändig för att minska konflikterna mellan människa och varg och därmed genom ökad acceptans långsiktigt möjliggöra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för populationen.

Selektiv jakt

Länsstyrelsen bedömer att licensjakt i enlighet med detta beslut är selektiv både ur ett nationellt såväl som ur ett regionalt perspektiv. Licensjakten begränsas till de områden där vargstammens påverkan på socioekonomiska förhållanden och tamdjurshållning är som störst och till specifika jaktområden baserat på kunskap om de revir som finns där.

²¹ Lindqvist *et al.* 2019. Förvaltningsplan för stora rovdjur i Gävleborgs län 2017–2021. Version 2. Rapport 2017:13 ISSN: 0284–5954.

²² Länsstyrelsen i Dalarna. Förvaltningsplan för stora rovdjur i Dalarna 2014–2018. Reviderad version. Rapport 2015-02. ISSN: 1654-7691.

Länsstyrelsen avser att påbörja inventeringen av varg i samband med starten av inventeringssäsongen den 1 oktober och att inrikta insatserna mot reviret som omfattas av detta beslut. Jaktområdets avgränsning kan därför komma att korrigeras.

Mot bakgrund av ovanstående gör länsstyrelsen bedömningen att licensjakten uppfyller kraven på selektivitet

Strängt kontrollerade former

Jakten är strängt kontrollerad med avseende på de villkor som beslutet är förenade med samt det underlag som beslutet grundas på, eftersom kvaliteten på inventeringsresultaten för varg är mycket hög. Jämfört med förvaltning av andra viltarter är kunskapsnivån inom vargförvaltningen i Sverige mycket omfattande och detaljerad. En större detaljnivå än dagens skulle vara mycket svår att uppnå och dessutom orimligt kostsam. Det finns alltid osäkerheter i all viltförvaltning, men beträffande vargstammen är osäkerheterna ovanligt små och risken för negativa konsekvenser likaså.

Mot bakgrund av de i beslutet formulerade villkoren anser länsstyrelsen att licensjakten uppfyller kraven på strängt kontrollerande förhållanden.

Uppföljning av licensjaktens genomförande och resultat

Licensjakten bör utvärderas årligen både nationellt och regionalt, för att vid behov genomföra justeringar till nästa års licensjakt. Detta är en grundprincip i adaptiv viltförvaltning. Uppföljning av utvecklingen i vargstammen sker genom årliga inventeringar av varg enligt Naturvårdsverkets föreskrifter. Uppföljning av dödlighet, migration och tillväxt görs årligen av det Skandinaviska Vargforskningsprojektet, SKANDULV.

Länsstyrelserna i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet sammanställer årligen sina erfarenheter från den genomförda licensjakten och utbyter erfarenheter. I sammanställningen ingår bland annat frågor om jaktens planering och genomförande, effekten av licensjakten, och hur snabbt nya revir etableras. Utvärderingen sker genom dialog med besiktningspersonalen, Naturvårdsverket, andra länsstyrelser, samt jaktledare och jägare som deltar i jakten.

För att nå de uppsatta förvaltningsmålen och undvika negativ påverkan på gynnsam bevarandestatus krävs kännedom om ett flertal viktiga faktorer såsom populationsstorlek, övrig dödlighet och reproduktion.

Utifrån uppföljningen av tidigare års licensjakter drar länsstyrelsen slutsatsen att den strategi och tilldelning som gällde i det beslutet var ändamålsenlig för att uppnå syftet med beslutet.

Annan lämplig lösning

I 23 c § jaktförordningen anges att förutsättningen för att licensjakt efter björn, varg, järv och lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Utöver licensjakt arbetar länsstyrelsen även i största möjliga utsträckning med andra åtgärder så som ersättningar vid skador, bidrag för förebyggande insatser, skyddsjakt, samråd och information som bidrar till att minska konflikter mellan människa och varg. Licensjakt utgör dock ett nödvändigt komplement för att ytterligare minska risken för socioekonomiska konsekvenser. Detta gäller särskilt i områden med tät förekomst av varg och andra rovdjur. Licensjakt är en strategi för att uppnå målet att minska sådana tätheter. Andra åtgärder för att minska förekomsten av varg i ett område skulle kunna vara flytt eller sterilisering av varg.

Skadorna i länet orsakade av varg varierar från år till år. Med en ökad vargstam ökar också risken för skador och negativa socioekonomiska konsekvenser. Utan licensjakt kommer vargstammen att växa i storlek, vilket på sikt leder till ett ökat behov av skyddsjakt eftersom risken för skador kommer att öka. Detta i sin tur kan leda till höga kostnader för samhället, minskad acceptans, ökad oro och psykisk stress, vilket kan leda till en ökad motsättning mellan länsstyrelsens förvaltning och ortsbefolkningen som följd.

Skyddsjakt

Ett alternativ till licensjakt efter varg, för att motverka skador, är skyddsjakt. Länsstyrelsen gör dock bedömningen att skyddsjakt utifrån dess nuvarande kriteriestruktur ska användas som ett komplement, inte ett alternativ, till licensjakt. Skyddsjakt innebär att problematiska individer avlägsnas snabbt och effektivt. Till skillnad från licensjakt får inte syftet med skyddsjakt vara att reglera en population. Vid en skyddsjakt involveras ofta ett fåtal personer och det tillämpas metoder som vid licensjakt inte är tillåtna. De fällda djuren omhändertas vanligtvis av myndigheterna och rovdjuren får en sorts karaktär av skadedjur. Att genomföra ett stort antal skyddsjakter med populationsreglerande effekt skulle vara mycket resurskrävande och kostsamt och är därmed inte en lämplig lösning för att hålla stammen på en nivå som motsvarar länets uppsatta förvaltningsnivå.

Förebyggande åtgärder

Viltskadecenter rekommenderar en rad förebyggande åtgärder för att förhindra och försvåra angrepp av rovdjur på tamdjur. Uppförande av

rovdjursavvisande stängsel är i nuläget den bästa och mest effektiva åtgärden, men då skador varierar väldigt mellan år och mellan områden är det svårt att bedöma om ökad stängsling har lett till minskade skador. Uppförande av rovdjursavvisande stängsel bedöms som väldigt svåra att genomföra i en omfattning av ett helt län eller en hel vargpopulation. Åtgärden medför också en betydande merkostnad för djurägarna. Möjligheten till bidrag framförallt till så kallad blocklagd mark (det vill säga mark för vilken det tidigare betalats ut bidrag från Jordbruksverkets miljöstöd) varierar mellan år. Hur mycket bidraget täcker av den faktiska kostnaden för stängslen är också mycket omdiskuterat.

I samband med angrepp på tamdjur kan djurägarna få hjälp av länsstyrelsen med att genomföra så kallade akuta åtgärder, vanligtvis i form av olika skrämselfågor och uppsättning av tillfälliga rovdjursavvisande stängsel. Skrämsel har ofta en kort och begränsad effekt på vargar som orsakar skador, då de efter en tid vänjer sig vid de åtgärder som används och skrämseffekten avtar.

Länsstyrelsen bedömer att förebyggande åtgärder kan vara en god strategi för att hantera vissa problem, men att de i nuläget inte kan anses som en ”annan lämplig lösning” i relation till syftet med licensjakt.

Flytt av varg

Vargar kan förflytta sig över mycket långa sträckor under kort tid. Erfarenheter visar att det finns en stor sannolikhet för att flyttade vargar återkommer till området där de infångades. En flytt medför dessutom en hög grad av stress för det fångade och flyttade djuret, som måste sövas. Enbart sövningen är en både riskabel och ingripande åtgärd för vargen. Flytt av varg är också en personalintensiv åtgärd som är förenad med mycket höga kostnader. Naturvårdsverket uppskattar att kostnaden för flytt av en varg vid ett tillfälle uppgår till cirka 500 000 kr. En flytt av det antal vargar som omfattas av detta beslut skulle därför innebära orimliga kostnader.

Sterilisering av varg

Även sterilisering av varghonor kräver att aktuell varg sövs och efter ingreppet krävs en viss läkprocess som är svår att övervaka. Det är således en mycket personalintensiv åtgärd som även den är förenad med höga kostnader. Sterilisering är enligt länsstyrelsens mening inte lämplig att utföra på ett vilt djur då den utsätter djuret för onödigt lidande.

Slutsatser

Ovan nämnda förvaltningsstrategier är enligt länsstyrelsens mening realistiska alternativ för att uppnå samma syfte som licensjakt. Alternativen är olämpliga i förhållande till såväl kostnader, tidsaspekt

och personalresurser som risken för onödigt lidande. Det kan ifrågasättas om det ens är praktiskt möjligt att genomföra flytt eller sterilisering.

Länsstyrelsen bedömer mot bakgrund av ovanstående att det inte finns någon annan lämplig lösning för att minska vargstammens påverkan på socioekonomiska förhållanden samt på tamdjurshållningen i de utvalda reviren än att bedriva licensjakt efter varg.

Länsstyrelsens sammantagna bedömning

För att minska socioekonomisk påverkan, påverkan på älgförvaltningen samt underlätta tamdjurshållning finns ingen annan lämplig lösning än licensjakt som syftar till att minska koncentrationen av varg i de områden där den är som tätast. Den svenska vargstammen har uppnått gynnsam bevarandestatus. En selektiv och strängt kontrollerad jakt av denna omfattning äventyrar inte upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus. Aktuell beskattning är av begränsad omfattning och lämplig utifrån såväl målsättningen med jakten som stammens storlek. Den licensjakt som beslutas av länsstyrelsen innebär inte att antalet föryngringar i Sverige understiger det beslutade nationella referensvärdet gällande gynnsam bevarandestatus för varg.

Länsstyrelsen i Dalarnas och Gävleborgs län har efter samråd med övriga länsstyrelser i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet fattat ett samordnat beslut om licensjakt efter varg. Beslutet är också i enlighet med de riktlinjer om förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå som Large Carnivore Initiative for Europés (LCIE) tagit fram.

Det utpekade vargreviret möjliggör licensjakt efter 8 individer. Reviret ligger i ett område med förtätning av vargrevir.

Länsstyrelsens sammantagna bedömning är att kraven för licensjakt är uppfyllda. Länsstyrelsen beslutar därför om licensjakt efter varg i enlighet med de villkor som framgår av detta beslut.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 24 a § andra stycket jaktförordningen (1987:905) får Naturvårdsverket överlämna att besluta om licensjakt efter varg till Länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde enligt 2 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn att besluta om licensjakt efter björn, varg, järv och lo med stöd av 23 d § jaktförordningen (1987:905), under förutsättning att antalet föryngringar för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de fastställda minimivåerna enligt 5 § förordningen (2009:1263).

Enligt beslut (NV-05826-22) delegerar Naturvårdsverket rätten att fatta beslut om licensjakt efter varg till Länsstyrelsen i Dalarna, Gävleborg, Stockholm, Värmland, Västmanland, Västra Götaland, Uppsala och Örebro län. Delegeringen gäller till och med den 28 februari 2023.

Vid beslut om licensjakt efter varg gäller Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter varg, NFS 2014:24.

I 23 c § jaktförordningen (1987:905) anges att förutsättningen för att licensjakt efter björn, varg, järv och lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Av 23 d § jaktförordningen (1987:905) följer att om det finns förutsättningar enligt 23 c § och något annat inte följer av 24 a §, får Naturvårdsverket besluta om licensjakt efter varg. Ett beslut om jakt enligt första stycket får utformas och förenas med villkor som är ändamålsenliga med hänsyn till de olägenheter som förekomsten av täta rovdjurspopulationer orsakar.

Bestämmelserna i jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

Enligt artikel 12.1 a) art- och habitatdirektivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4a, med förbud mot att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur detta görs. Vargen finns uppräknad i bilaga 4a såsom en djurart av gemenskapsintresse som kräver noggrant skydd.

Av artikel 16.1.e) art- och habitatdirektivet följer att förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde får en medlemsstat göra undantag från bestämmelserna i artikel 12 för att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga 4 i en begränsad mängd som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

Referensvärdet för antal vargar som rapporterades till EU under 2019 var 300 individer (NV-02807-20).

Riktlinjer för förvaltningen av stora rovdjur

LCIE har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå. Riktlinjerna antogs av EU-kommissionen sommaren 2008 och kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bl.a. följande om möjligheterna till jakt: ”från bevarandesynpunkt finns ingen principiell orsak till att populationerna av stora rovdjur ej kan tolerera vissa nivåer av jaktliga förvaltningsåtgärder eller att förvaltas under samma förutsättningar som jaktbart klövvilt eller jaktbara fågelarter. Detta förutsatt att jakten är väl hanterad, vilket i detta fall innebär effektiv inventering av populationsstorlek, fastställande av lämplig tilldelning och jaktperioder, samt noggrann åttlydnad av dessa regler. En väl organiserad jakt kan potentiellt sett vara uthållig. Artikel 16 ger i sammandrag en möjlighet att tillåta jakt, och kvarhållande av traditionella jaktmetoder”

Rättspraxis

EU-domstolen har uttalat att eftersom artikel 16.1 i livsmiljödirektivet innehåller undantagsbestämmelser som ska tolkas restriktivt och den myndighet som fattar beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag, ska medlemsstaterna säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikeln (mål C-342/05).

EU-domstolen har även slagit fast att den s.k. proportionalitetsprincipen gäller inom artskyddsområdet. Denna innebär att det undantag som en medlemsstat har för avsikt att göra ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget (mål C-76/08).

Länsstyrelserna ska även ta i beaktande EU-domstolens förhandsavgörande, mål C-674/17, den så kallade Tapioladomen. Tapioladomen tydliggör att möjligheten att besluta om undantag enl. Art. 16.1 e är begränsade. I denna dom understryks att försiktighetsprincipen ska gälla för uttag i populationen. Uttaget ur populationen måste vara så begränsad att den inte medför en betydande negativ inverkan på beståndets struktur, även om det inte i sig försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus.

Det krävs enligt domstolen att medlemsstaten visar att licensjakten ur ett helhetsperspektiv leder till att licensjakt får en positiv effekt på vargens

bevarandestatus. I enlighet med Tapioladomen påpekar Naturvårdsverket i sin vägledning inför länsstyrelsernas eventuella licensjaktbeslut, särskilt att syftet med eventuell licensjakt efter varg tydligt beskrivs samt att det finns en rigorös vetenskaplig grund för att syftet kommer att uppnås med beslutad jakt.

Länsstyrelsen har tagit förhandsavgörandet i beaktande vid en sammanvägd bedömning av förutsättningarna för en licensjakt efter varg. Denna bedömning inkluderar omfattande samverkan med länen i det mellersta förvaltningsområdet i relation till nationella och regionala förutsättningar och mål.

Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) har prövat Länsstyrelsen i Värmlands beslut om licensjakt efter varg 2016 (målnummer 2406-2408-16 och 2628-2630-16). Där drar HFD slutsatsen att Länsstyrelsens beslut uppfyllde samtliga förutsättningar enligt 23 c § jaktförordningen, dvs. det fanns inte någon annan lämplig lösning, jakten skulle inte ha försvårat upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, jakten var lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning och skulle ha skett selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden. HFD:s dom innebär därmed stöd för Länsstyrelsens syften med jakten, det vill säga att minska koncentrationen av varg i de delar av landet där den är som tätast för att begränsa de socioekonomiska konsekvenserna: förbättra möjligheterna för tamdjurshållning och älgförvaltning, minska risken för angrepp på hundar vid löshunds jakt, minska människors oro, samt öka acceptansen för varg och viltförvaltningen och därigenom minska risken för illegal jakt.

I en dom från Förvaltningsrätten i Luleå 2020-02-17 fastslås med direkt hänvisning till EU-förhandsavgörandet i mål C-674/17 att artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet kan tillämpas för licensjakt efter en strikt skyddad rovdjursart, i denna dom lodjur, i syfte att förbättra möjligheten för samexistens och på detta sätt bevara lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus.

De beslut om licensjakt som fattades av länsstyrelserna under 2020 och 2021 har också prövats av svenska domstolar.

Information

Jakt som bedrivs mot givna villkor sker utan stöd i beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelser för jaktbrott och grovt jaktbrott finns i 43 och 44 §§ jaktlagen.

Kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Beslutet fattas med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Meddelande om beslutets huvudsakliga innehåll samt om var och när det hålls tillgängligt införs inom 10 dagar i Post och inrikes tidningar. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen Gävleborg, Borgmästarplan, Gävle samt på länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/gavleborg.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010 - 225 10 00 eller via e-post gavleborg@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 8680-2022 i ämnesraden för e-post.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Per Bill med vilthandläggare Simon Viklund som föredragande. I den slutliga handläggningen deltog även tillförordnad enhetschef Sandra Wahlund.

I Dalarnas län har beslut med diarienummer 218-13073-2022 fattats av vikarierande landshövding i Dalarnas län Camilla Fagerberg Littorin, med vilthandläggare Ellinor Theorin som föredragande. I den slutgiltiga handläggningen i Dalarnas län deltog enhetschef Caroline Dickson och jurist Sarah Bauer.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

1. Naturvårdsverket
2. Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA
3. Viltförvaltningsdelegationen i Dalarnas och Gävleborgs län
4. Länsstyrelserna i mellersta rovdjursförvaltningsområdet
5. Skandulv
6. Viltskadecenter
7. Jordbruksverket
8. Polisen Region Mitt och Region Bergslagen

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
2. Karta över jaktområde
3. Lathund för dig som deltar i licensjakten efter varg i Dalarnas och Gävleborgs län 2023

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Gävleborg antingen via e-post; gavleborg@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Gävleborg, 801 70 Gävle.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast **tre veckor** från den dag beslutet som överklagas kungjordes. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

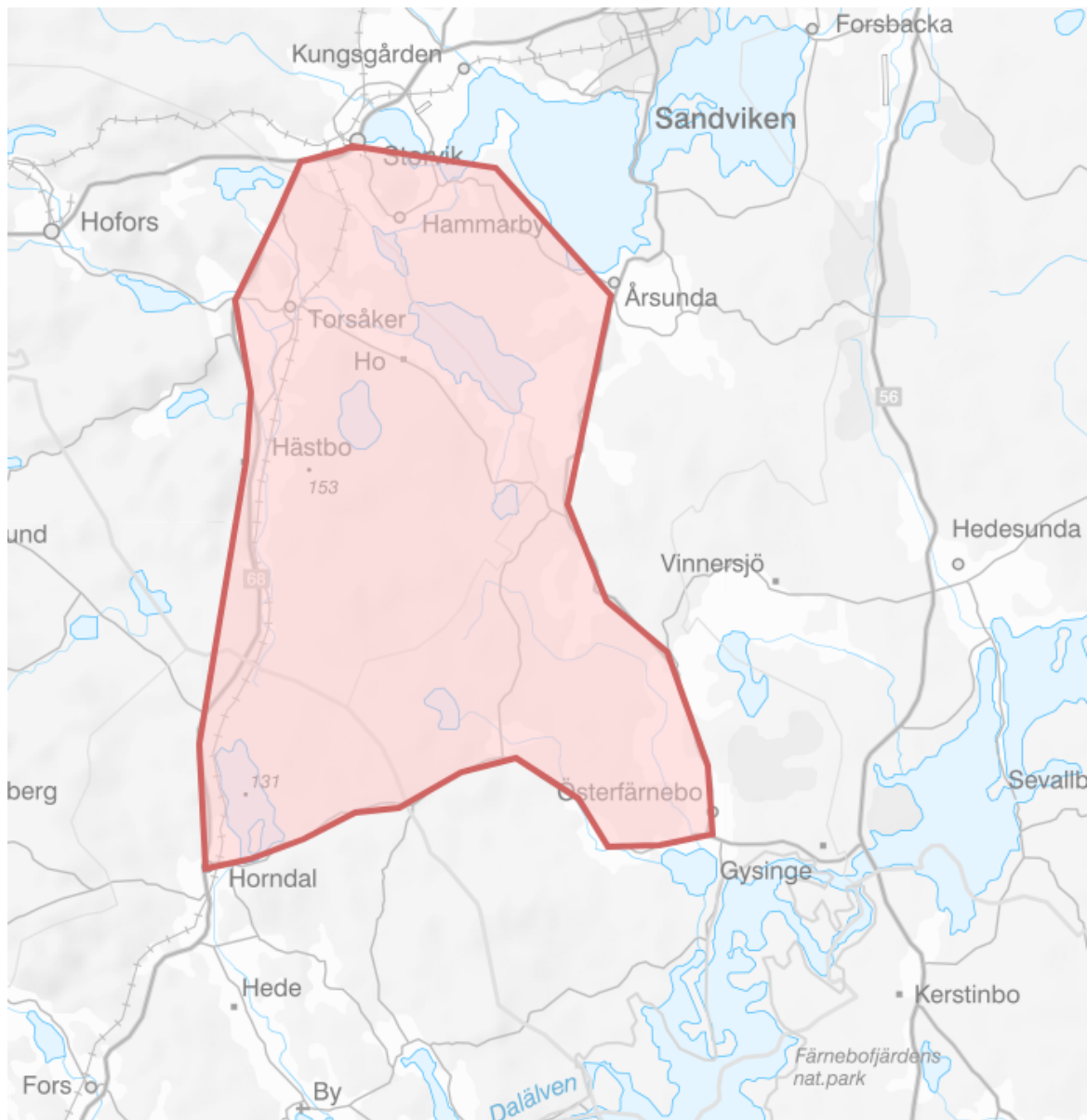
Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, gavleborg@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 10 00. Ange diarienummer 8680-2022 (Gävleborg) och 218-13073-2022 (Dalarna).

Bilaga 2

Karta över jaktområde Tinäset

Bilaga 3

Lathund för dig som deltar i licensjakten efter varg i Dalarnas och Gävleborgs län 2023

Villkor för jakten

Den som tänker bedriva licensjakt efter varg ska registrera sig i Naturvårdsverkets Jägarregister. Läs mer i beslutet under rubriken *Vilka får utföra jakten* hur du går till väga.

Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare utsetts på förhand vid varje jakttillfälle. Ansvarig jaktledare svarar för att alla deltagare i jakten känner till villkoren för hur jakten får bedrivas. Alla villkor står i beslutet.

Jaktområde: Reviret Tinäset, se bilaga 2 i beslutet.

Tilldelning: Totalt högst åtta (8) vargar får fällas i jaktområdet.

Jakttid: Jakt får bedrivas från och med den 2 januari 2023 till och med den 15 februari 2023 eller till dess Länsstyrelsen avlyser jakten. Varg får jagas från och med en timme före solens uppgång till och med en timme efter solens nedgång. Under timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Återstående tilldelning

För meddelande om återstående tilldelning, ring: **010-225 11 99** (länsstyrelsens telefonsvarare). För att få SMS om återstående tilldelning sms:ar du texten *Spara Förnamn Efternamn Vargjakt* till **073-123 95 38**, eller till **0046731239538** om du har utländskt abonnemang.

Anmälan om fälld eller påskjuten varg

Anmälan ska ske **snarast**, senast samma dag, efter djuret fällts eller påskjutits. För anmälan om fälld eller påskjuten varg, ring: **010-225 11 99**.

Jakt med hund

Länsstyrelsen rekommenderar att högst tre hundar används som förföljer en och samma varg samtidigt. Länsstyrelsen rekommenderar att hundar inte byts under jakt på en och samma varg under en och samma dag. Länsstyrelsen påminner om att jakten ska bedrivas med en god jaktetik och att all hundanvändning ska präglas av detta.

Fordonsanvändning

Sökning efter vargspår får ske med hjälp av motordrivet fordon, men endast på allmän eller enskild väg. Den som söker efter spår från motordrivet fordon får inte skjuta, förfölja eller genskjuta varg från fordonet.

Påskjutning

Skytten ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att eftersök genomförs om inte platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att vargen är oskadad. Eftersök ska genomföras tills dess:

1. djuret påträffats dött
2. djuret påträffats skadat och avlivats
3. vid jakt med kulvapen, kulans anslagsplats eller nedslagsplats från det avlossade skottet är så belägen att den utesluter att vargen skadats
4. djuret inte kan anträffas

Jaktledaren ska tillsammans med besiktningspersonalen dokumentera platsundersökning och eftersök på särskild blankett.

Jaktledaren ansvarar för att eftersökshund finns tillgänglig.

Besiktning av fälld varg

Alla fällda vargar ska besiktas av länsstyrelsen. Besiktning sker efter överenskommelse med länsstyrelsen.

På uppmaning av besiktningspersonalen ska skytten eller jaktledaren i detalj kunna redogöra för jaktens genomförande och visa skottplats/fallplats.

Försäljning av skinn och kranium

Annonsering, köp, byte eller försäljning av skinn eller kranium av varg är förbjudet. Jordbruksverket kan meddela undantag från förbudet genom ett CITES-intyg. CITES-intyget gäller för handel inom EU.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.